АВГУСТ
8
1940 во
№ 107 (1251)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ОТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

БЫД ПИОНЕРСКӦЙ ОТРЯДӦ ВОЖАТӦЙӦС

Сӧветскӧй челядьӧс воспитайтӧмын ыджыд роль ворсӧ пионерскӧй организация. Пионерскӧй отрядын прививайтсьӧ налы сійӧ замечательнӧй чертаясыс, кодъяс присущӧйӧсь социалистическӧй обществоса выль мортлы.

Почетнӧй мог выполняйтӧ пионерскӧй отрядса вожатӧй. Вожатӧйлы комсомольскӧй организация поручайтӧ веськӧдлыны челядь коллективӧн, кужӧмӧн направляйтны налысь инициатива, воспитывайтны найӧс социалистическӧй рӧдинаса достойнӧй йӧзӧн, ленинецъясӧн, сталинецъясӧн.

Кутшӧм ыджыд радлун вайӧ челядькӧд удж. Лоны миян замечательнӧй челядьлӧн старшӧй ёртӧн, аддзыны, кыдзи быдмӧны челядь, кыдзи валӧн эрдӧдсьӧны дарованиеяс, аддзыны, кыдзи йиджтысьӧны наын большевиклӧн качествояс да чувствуйтны, мый таын ставас петкӧдчыссьӧ тшӧтш тэнад уджлӧн результатъяс—кутшӧм ыджыд радлунӧн тыртӧ тайӧ сьӧлӧмтӧ!

Миян эм не этша сэтшӧм ёртъяс, кодъяс сетӧны ассыныс став вын, став кужӧмлунъяс пионерскӧй отрядса вожатӧй удж вылын. Ношуль НСШ-са старшӧй вожатӧй Горбунова, Сыктывкарын Шарапова, Сурина да уна мукӧд комсомолецъяс да комсомолкаяс заслужитісны асланыс уджӧн пионеръяслысь уважение, радейтӧм. Найӧ радейтӧны челядьӧс, радейтӧны челядькӧд удж, кужӧмӧн воспитывайтӧны найӧс.

Но не гежӧда пионерскӧй отрядса вожатӧй удж вылӧ веськавлӧны сэтшӧм ёртъяс, кодъяс оз радейтны тайӧ уджсӧ и оз кужны нуӧдны сійӧс. Таын медводз мыжаӧсь комсомольскӧй организацияяс, комсомол райкомъяс, кодъяс унаысь кывкуттӧма относитчӧны вожатӧйясӧс подбирайтӧм дінӧ. Сӧмын та вӧсна миян уна отрядын удж мунліс омӧля.

Подлиннӧй вожатӧйӧн вермас лоны сӧмын сэтшӧм комсомолец, коді обладайтӧ пионеръяс серти ёна ыджыдджык общӧй да политическӧй кругозорӧн. Сӧмын сэтшӧм комсомолец вермас озырмӧдны челядьӧс тӧдӧмлунъясӧн да опытӧн, вермас коммунистическӧя воспитывайтны найӧс.

Вожатӧй челядьлы прививайтӧ культурнӧй навыкъяс. Сідз кӧ вожатӧй должен ачыс лоны культурнӧй мортӧн.

Челядькӧд удж требуйтӧ исключительнӧй тактичность, чуткость да внимательность челядьлӧн быд поступок, поведение дінӧ. Та вӧсна вожатӧй должен тӧдны детскӧй психология, кужны педагогически правильнӧя матыстчыны быд челядь дінӧ, тӧдны уна ворсантор, сьыланкывъяс, кужны мастеритны, лоны физкультурникӧн да с. в.

Вожатӧй дорӧ тайӧ требованиеясыс комсомольскӧй организацияяссянь требуйтӧны вожатӧйясӧн выдвинитны организацияысь медбур комсомолецъясӧс.

Уналаын шуӧны, мый пионерскӧй отрядъяс гожӧмын существуйтны оз вермыны да сы вӧсна быд гожӧм отрядъяс оз и уджавны. Гӧгӧрвоана, мый тайӧ неверной рассуждение. Со Гам НСШ-са вожатӧй Нефедова ёртлӧн удж доказывайтӧ, мый гожӧмын отряд вермас уджавны нӧшта на содержательнӧя, интереснӧя. Сылӧн отряд ветлӧдлӧ колхозникъяс дінӧ видз вылӧ, ветлӧны вӧрӧ, чукӧртӧны гербарийяс, нуӧдлӧны военнӧй играяс, занимайтчӧны физкультураӧн. И пионеръяс аддзисны, мый отрядӧн позьӧ уджавны и гожӧмын. Ношуль НСШ-ын гожӧмбыд нин уджалӧ 3 пионерскӧй отряд. Пионеръяс ыджыд отсӧг сетісны колхозникъяслы турун пуктӧмын.

Сідзкӧ делӧыс медводз вожатӧй сайын. Уна отряд эз овны полнокровнӧй олӧмӧн школаын велӧдчан кадӧ, зэв уна отряд дугдісны уджавны гожӧмын медводз сы вӧсна, мый тайӧ отрядъясас вожатӧйяс эз соответствуйтны асланыс назначениелы.

Велӧдчан во заводитчытӧдз колисны лыда лунъяс. Пионерскӧй отряд велӧдчан во должен встретитны организованнӧя, тыр дасьлунын да велӧдчан волӧн первой лунъяссянь жӧ овмӧдчыны тырвира олӧмӧн, кутчысьны вылын успеваемость вӧсна тышӧ. Сідзкӧ быд отряд ӧнісянь жӧ, именно ӧнісянь, должен имеитны вожатӧйӧс. А вот ВЛКСМ райкомъясын уверяйтӧны, мый велӧдчан во заводитчытӧдз вожатӧйясӧс подберитны он вермы, да оз и кӧсйыны подбирайтны. Сідзи Сыктыв, Сыктывдін, Емдін районъясын абу на подберитӧма ни ӧти вожатӧйӧс.

ВЛКСМ ЦК обяжитіс быд отряд обеспечитны вожатӧйӧн август 15 лун кежлӧ. Сідзкӧ колӧ нинӧм виччысьтӧг подбирайтны вожатӧйясӧс. Старшӧй вожатӧйясӧн колӧ выдвигайтны учительясӧс.

ВЛКСМ райкомъяс, комсомольскӧй организацияяс долженӧсь видзӧдлыны вожатӧйяслӧн состав вылӧ, видлыны кодъясӧс кольны отрядъясӧ, кодъясӧс вежны инициативнӧй, развитӧй комсомолецъясӧн. Быд отрядын должен лоны грамотнӧй, культурнӧй, педагогическӧй навыкъяс именитысь вожатӧй, коді радейтӧ челядькӧд удж.

СССР-са первой созыва Верховнӧй Сӧветлӧн VII Сессия

ИНФОРМАЦИОННӦЙ ЮӦРТӦМ

Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн ӧтувъя заседание йылысь

1940 ВОСЯ АВГУСТ 5 ЛУН

1940 вося август 5 луно, 6 час рытын, СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн заседаниеяс залын, Кремльын, вӧлі Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн нёльӧд ӧтувъя заседание.

Председательствуйтӧ — Национальностьяс Сӧветса Председатель депутат **Н. М. Шверник.**

Сёрнитантор — Латвийскӧй Республикаса Сейм Полномочнӧй Комиссиялӧн заявление.

Заседание восьтігӧн Латвийскӧй Республикаса Сеймлӧн Полномочнӧй Комиссияса членъяс пырӧны залӧ да сувтӧны трибуна дорӧ. Депутатъяс встречайтӧны комиссияса членъясӧс— латышскӧй народлысь представительясӧс дыр нюжалан овацияӧн.

Латвийскӧй Республикалӧн Полномочнӧй Комиссиясянь заявление вылӧ кыв сетсьӧ Латвийскӧй Республикаса Президентлысь обязанностьяс исполняйтысьлы министр - президентлы **А. Кирхенштейнслы.**

Трибуна вылын Кирхенштейнслысь петкӧдчӧм встречайтсьӧ бурнӧй аплодисментъясӧн, кодъяс вуджӧны пӧсь овацияӧ. Сылӧн речь, кодӧс висьталіс латышскӧй кыв вылын, унаысь ӧрӧдсьылӧ аплодисментъясӧн.

Аслас выступление помын Кирхенштейнс ёрт вручайтӧ председательствуйтысьлы Латвияӧн СССР-ӧ пырӧм йылысь Латвийскӧй Республикаса Сеймлысь декларация. Залын бара дыр нюжалысь овация свободнӧй Латвияса братскӧй народ честь кузя.

Кирхенштейнс ёртлысь речь роч кыв вылӧ вуджӧдӧ Полномочнӧй Комиссияса член П. Блаус ёрт.

Кирхенштейнс ёрт выступление помасьӧм бӧрын Полномочнӧй Комиссияса членъяс, председательствуйтысь Н. М. Шверник ёрт корӧм серти, занимайтӧны местаяс СССР Верховнӧй Сӧветса депутатъяс пӧвсын. СССР-са Верховнӧй Сӧвет вуджӧ Латвийскӧй Республикаса Сеймлӧн Полномочнӧй Комиссиялысь заявление обсуждайтӧмӧ.

Первойӧн выступитіс Полномочнӧй Комиссияса член **П. Плесумс** ёрт. Латышскӧй кыв вылысь роч вылӧ сылысь речсӧ вуджӧдӧ Полномочнӧй Комиссияса член Г. Ильин ёрт.

Сэсся выступитісны Полномочнӧй Комиссияса членъяс: **Ева Русис-Паддыня,** юстиция кузя министр **Ю. Паберас** да Латвийскӧй Республикалӧн народнӧй благополучие кузя министр **Ю. Лацис** ёрт. Налысь речьяс роч кыв вылӧ вӧлі вуджӧдӧма Д. Дергач, С. Симанович да И. Кагис ёртъясӧн.

Латвийскӧй народлӧн представительяслысь речьяс унаысь прерывайтлісны став заллӧн пӧсь овацияяс.

Сэсся выступитіс Узбекскӧй ССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель депутат **Ю. Ахунбабаев.** СССР-са Правительство поручение серти Ахунбабаев ёрт сетӧ СССР-са Верховнӧй Сӧветӧн вынсьӧдӧм вылӧ „Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзӧ Латвийскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧс примитӧм йылысь" законлысь проект. Ахунбабаев ёртлӧн речь, кодӧс висьталіс узбекскӧй кыв вылын, вуджӧдӧ **Ю. Каримов** ёрт.

Палатаясын торйӧн гӧлӧсуйтӧмӧн СССР-са Верховнӧй Сӧвет ӧтсӧгласӧн вынсьӧдӧ „Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзӧ Латвийскӧй Сӧветскӧй Республикаӧс примитӧм йылысь закон".

„Латвия Сеймса Полномочнӧй Комиссиялысь заявление кывзӧм бӧрын, Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзлӧн Верховнӧй Сӧвет постановляйтӧ:

1. Удовлетворитны Латвияса Сеймлысь корӧм да примитны Латвийскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧс Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн Союзӧ равноправнӧй Союзнӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧн.

2. Нуӧдны СССР-са Конституциялӧн (Основнӧй Законлӧн) 34 да 35 статьяяс серти СССР-са Верховнӧй Сӧветӧ Союзнӧй Латвийскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикасянь депутатъясӧс бӧрйӧм.

3. Поручитны СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиумлы назначитны бӧрйысьӧмъяслысь лун."

Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзӧ Латвийскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧс примитӧм йылысь закон Верховнӧй Сӧветӧн ӧтсӧгласӧн вынсьӧдӧм, залын присутствуйтысьяс встречайтӧны бурнӧй восторженнӧй аплодисментъясӧн. Ставӧн сувтӧны. Залын дыр кылӧны овацияяс выль Союзнӧй Латвийскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республика честь кузя, свободнӧй латышскӧй народ честь кузя, Сӧветскӧй правительствоса глава Молотов ёрт честь кузя, народъяслӧн великӧй вождь Сталин ёрт честь кузя.

10 час 20 минутын Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн нёльӧд ӧтувъя заседание тупкыссьӧ.

200 сюрс морта народнӧй демонстрация Ригаын

РИГА, 6. (ТАСС). Латвийскӧй ССР-ӧн ССР Союзса народъяс семьяӧ пырӧм йылысь юӧр Латвияса трудовӧй народ встречайтӧ вынйӧра демонстрацияясӧн став каръясын да сиктъясын. 200 сюрс уджалысь йӧз петісны талун демонстрация вылӧ Ригаын. 6 час кежлӧ демонстрантъяслӧн колоннаяс мӧдісны кар центрлань. Стӧч 6 ч. 10 м. шествие восьтісны Латвийскӧй ССР-са народнӧй армиялӧн войска. Бурнӧй овация да „Ура" городӧмъяс шы улын народнӧй армияса боецъяс колонна бӧрся колонна пройдитӧны трибуна дінті, кӧні найӧс пӧся чолӧмалісны латвийскӧй правительствоса членъяс, сеймса депутатъяс, Краснӧй Армиялӧн командование, СССР полпредствоса сотрудникъяс общественнӧй организацияясса представительяс. Кылӧны чолӧмалана городӧмъяс СССР честь кузя, Краснӧй Армия, Сталин ёрт честь кузя.

Латвияса народ да СССР-са народъяс костын граница бырис нэм кежлӧ. Латвияса народ выражайтӧ ассыс непоколебимӧй воля лоны СССР-са народъяскӧд нерушимӧй дружбаын сӧветскӧй республикаяслӧн единӧй Союзын.

СССР-са первой созыва Верховнӧй Сӧветлӧн VII Сессия

ИНФОРМАЦИОННӦЙ ЮӦРТӦМ

Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн ӧтувъя заседание йылысь

1940 ВОСЯ АВГУСТ 6 ЛУН

1940 вося август 6 лунӧ, 6 час рытын, СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн заседаниеяс залын, Кремльын, вӧлі Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн витӧд ӧтувъя заседание.

Председательствуйтӧ—Союзса Сӧветлӧн Председатель депутат **А. А. Андреев.**

Сёрнитантор — Эстонскӧй Республика Государственнӧй Думаса Полномочнӧй Комиссиялӧн заявление.

Заседание восьтігӧн Эстонскӧй Республика Государственнӧй Думаса Полномочнӧй Комиссиялӧн членъяс пырӧны залӧ 1905 да 1917 вося революционнӧй тышлӧн боевӧй знамяясӧн да сувтӧны трибуна дорӧ. Депутатъяс встречайтӧны комиссияса членъясӧс—эстонскӧй народлысь представительясӧс дыр нюжалана овацияӧн.

Эстонскӧй Республикалӧн Полномочнӧй Комиссиясянь заявление вылӧ кыв сетсьӧ Эстонскӧй Республика Государственнӧй Думаса Полномочнӧй Комиссиялӧн член, Эстонскӧй коммунистическӧй партиялӧн Центральнӧй Комитетса секретарь **И. Лауристин** ёртлы.

Трибуна вылын **Лауристин** ёртлӧн петкӧдчӧм встречайтсьӧ бурнӧй аплодисментъясӧн, кодъяс вуджӧны пӧсь овацияӧ. Сылӧн речь, кодӧс висьталіс эстонскӧй кыв вылын, унаысь орӧдсьылӧ бурнӧй аплодисментъясӧн.

Аслас выступление помын **Лауристин** ёрт став заллӧн овация дырйи вручайтӧ председательствуйтысьлы Эстонияӧн СССР-ӧ пырӧм йылысь Эстонскӧй Республикаса Государственнӧй Думалысь декларация.

Лауристин ёрт выступление помасьӧм бӧрын Полномочнӧй Комиссияса членъяс, председательствуйтысь **А. А. Андреев** ёрт корӧм серти, аплодисментъяс улын занимайтӧны местаяс СССР Верховнӧй Сӧветса депутатъяс пӧвсын.

Лауристин ёртлысь речь роч кыв вылӧ вуджӧдӧ Полномочнӧй Комиссияса член **Н. Каротамм** ёрт.

СССР-са Верховнӧй Сӧвет вуджӧ Эстонскӧй Республика Государственнӧй Думаса Полномочнӧй Комиссиялысь заявление обсуждайтӧмӧ.

Первойӧн выступитіс Полномочнӧй Комиссияса член **Юлиана Тельман** ёрт. Тельман ёртӧн трибуна вылын петкӧдчигӧн делегатъяс ставныс сувтӧны да вӧчӧны сылы овация. Эстонскӧй кыв вылысь роч вылӧ сылысь речь вуджӧдӧ Полномочнӧй Комиссияса член Н. Тиханова ёрт.

Сэсся выступитісны Полномочнӧй Комиссияса членъяс **Г. Абельс** ёрт, **М. Юрна** ёрт, **Н. Руус** ёрт. Налысь речьяс роч кыв вылӧ вӧлі вуджӧдӧма Д. Кузьмин, В. Теллинг да Н. Андрезен ёртъясӧн.

Полномочнӧй Комиссияса став членъяслӧн речьяс сопровождайтчисны бурнӧй аплодисментъясӧн, кодъяс неӧтчыд вуджлісны пӧсь овацияясӧ.

Сэсся выступитіс Карело-Финскӧй ССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиумса Председатель депутат **О. В. Куусинен.** Трибина вылын Куусинен ёртӧн петкӧдчигӧн присутствуйтысьяс сылы вӧчисны кузя нюжалан, пӧсь овация. Ассьыс речсӧ Куусинен ёрт висьталӧ финскӧй кыв вылын. Куусинен ёртлӧн выступлениеыс, кодӧс вӧлі роч кыв вылӧ вуджӧдӧма Сюкияйнен ёртӧн, неӧтчыд орӧдчылӧ аплодисментъясӧн, овацияӧ вуджӧмӧн. СССР-са Правительство поручение серти Куусинен ёрт сетӧ СССР-са Верховнӧй Сӧветӧн вынсьӧдӧм вылӧ „Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзӧ Эстонскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧс примитӧм йылысь" законлысь проект.

Палатаясын торйӧн гӧлӧсуйтӧмӧн СССР-са Верховнӧй Сӧвет ӧтсӧгласӧн вынсьӧдӧ „Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн Союзӧ Эстонскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧс примитӧм йылысь законъяс".

„Эстонияса Государственнӧй Думалӧн Полномочнӧй Комиссиялысь заявление кывзӧм бӧрын Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзлӧн Верховнӧй Сӧвет постановляйтӧ:

1. Удовлетворитны Эстонияса Государственнӧй Думалысь корӧм да примитны Эстонскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧс Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн Союзӧ равноправнӧй Союзнӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧн.

2. Нуӧдны СССР-са Конституциялӧн (Основнӧй Законлӧн) 34 да 35 статьяяс серти СССР-са Верховнӧй Сӧветӧ Союзнӧй Эстонскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикасянь депутатъясӧс бӧрйӧм.

3. Поручитны СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиумлы назначитны бӧрйысьӧмъяслысь лун".

Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзӧ Эстонскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧс примитӧм йылысь закон Верховнӧй Сӧветӧн ӧтсӧгласӧн вынсьӧдӧм залын присутствуйтысьяс встречайтӧны восторженнӧй овацияӧн. Ставӧн сувтӧны. Залын гремитӧны аплодисментъяс, кылӧны чолӧмалана горӧдӧмъяс Союзнӧй Эстонскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республика честь кузя, свободнӧй латышскӧй народ честь кузя, Сӧветскӧй правительство да сылӧн глава Молотов ёрт честь кузя, народъяслӧн великӧй вождь да учитель Сталин ёрт честь кузя.

Пыр выль вынӧн содӧ овация, заллӧн быд помсянь СССР-са народъяслӧн кывъяс вылын кылӧны чолӧмалана горӧдӧмъяс 16 союзнӧй республикаса братскӧй народъяс честь кузя. Залын присутствуйтысьяс зэв ыджыд кыпыдлунӧн сьылӧны „Интернационал".

10 часын 55 минут Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн витӧд ӧтувъя заседание тупкысьӧ.

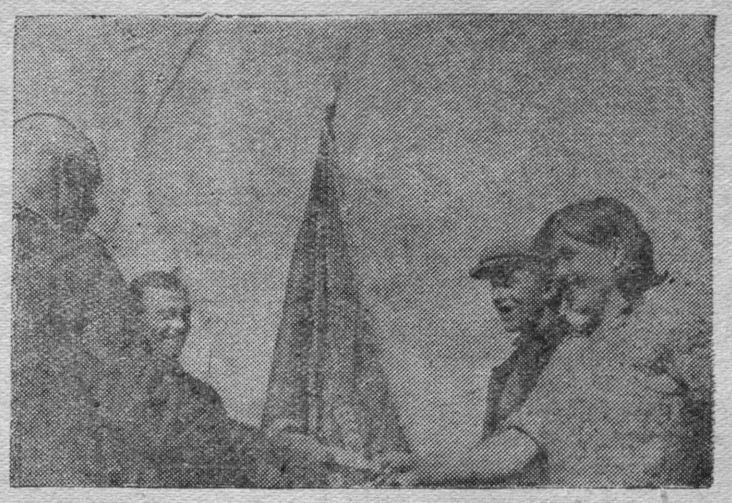

Зӧвсьӧрт-полой запаньын Оплеснин ёртлӧн комсомольско-молодежнӧй бригадаын комсомолка Ульяния Яйцева являйтчӧ медбур стахановкаӧн. Сійӧс неважӧн премируйтісны сьӧмӧн. СНИМОК ВЫЛЫН: Яйцева ёртлы вручайтсьӧ премия.

Фото Ермолинлӧн.

КОМСОМОЛЕЦЪЯС ИНИЦИАТИВАӦН

ВЛКСМ комитетса секретарь Некрасов ёрт собраниеӧдз вит лун водз висьталіс колхозса председательлы, мый комсомолецъяс кӧсйӧны кывзыны сылысь информация турун пуктӧм муӧм йылысь. Собрание назначитӧм лун ставӧн виччысисны напряженнӧя, быд комсомолец гӧтӧвитчис собрание кежлӧ, водзвыв намечайтісны, мый йылысь сійӧ кутас сёрнитны, кутшӧм предложениеяс сійӧ сетас.

Воис собрание лун. Собрание вылӧ локтісны колхоз правление тыр—20 комсомолец, 18 морт несоюзнӧй томйӧз, локтісны и пӧрысьяс. Тайӧ вӧлі июль 18 лунӧ.

Турун пуктӧм колхозын муніс неудовлетворительнӧя, со мыйла комсомолецъяс решитісны обсудитны да примитны решающӧй мераяс.

Колхозса председатель Тутринов ёрт собраниелы висьталіс, мый колӧ пуктыны турун 416 га да силосуйтны 120 тонна, зорӧдалӧма турун сӧмын на 80 га вылысь, силосуйтӧма 50 тонна. 260 морт пыдди, кодъяс долженӧсь уджавны пуктысян уджъяс вылын, уджалӧ сӧмын 200 морт, 60 морт оз участвуйт уджъясын.

Комсомолецъяс висьталісны, мый улын производительность тшӧтш сы вӧсна, мый бригадаяс костын, торъя колхозникъяс костын абу котыртӧма социалистическӧй ордйысьӧм, колхозникъяслӧн улын дисциплина. Колхознӧй производство вылын омӧля участвуйтӧны и ӧткымын комсомолецъяс, кыдзи, например, Коковкин Василий. Комсомольскӧй собрание примитіс конкретнӧй предложениеяс тайӧ положениесӧ исправитӧм кузя.

И положение бурмис. Июль 29 лун кежлӧ лоис ытшкӧма 326 га, куртӧма да зорӧдалӧма 313 га вылысь. Колхознӧй удж вылын кутісны участвуйтны став колхозникъяс. Бригадаяс костын паськаліс социалистическӧй ордйысьӧм. Комсомолецъяс лӧсьӧдісны показательяс дӧска кытчӧ кутісны пасъявны торъя бригадаяслысь, колхозникъяслысь лунся удж результатъяс, кутісны лэдзны стенгазет, быд бригадаын котыртісны газетъяс лыддьӧм, беседаяс нуӧдӧм.

Медводзын муӧны мӧд бригада (бригадирыс Тутринов ёрт) да нёльӧд бригада (бригадир комсомолец Некрасов ёрт). Тайӧ бригадаясыс асланыс участокъяс вылысь турун пуктӧм помалісны июль тӧлысь помын на.

Ударнӧй уджӧ кыпӧдісны комсомолецъяс став колхозникъясӧс. **В. И. Югов, С. Е. Некрасов, Н. М. Чикорина** да уна мукӧдъяс быд лун лунся норма тыртӧны 150-200 прӧчент вылӧ, ытшкӧны 0,9 гаӧдз.

Киров нима колхозса комсомолецъяс ӧтув колхозникъяскӧд тышкасьӧны турун пуктан уджъяс успешнӧя эштӧдӧм вӧсна.

Н. СИТКАРЕВ.

Куратово,
Киров нима колхоз.

НЯНЬ ВОИС

Паськыд колхознӧй муяс вылын воис обильнӧй урожай.

Урожай определитӧм кузя комиссия воис первой бригада муяс вылӧ. Медводз видзӧдлісны сю; паськыд саридзӧн дӧлаліс сійӧ.

— Бур, позяс вундыны,—нимкодясьӧмӧн сёрнитісны комиссияса членъяс.

Нянь вӧвма нин. Озыр урожай. Видзӧдан да помни дор паськыд муяслы. А неважӧн тані вӧлі пӧскӧтина, бур турун оз и кайлы вӧлі. И воддза вонас колхоз правление трактористка комсомолка Никулиналы сетіс задание лэптыны татысь эжасӧ. Таво со эжа местаӧ кайис озыр урожай. Август 1 лунӧ колхозникъяс петісны вундыны. Чарлаясӧн—вундісны туйяс вундан машиналы. Первойя лунӧ медводзын муніс первой бригада.

Ношуль „Выль трудовикса" колхозникъяс петісны идравны нянь.

И. С. МОЖЕГОВ.

Луз р-н.

ВЕЛӦДЧЫСЬЯСЛӦН ОТСӦГ

Визинса „Трактор" колхозӧ гожӧмын локталісны каникулъяс вылӧ велӧдчысьяс. Ӧні турун пуктӧмын найӧ ёна отсалӧны колхозлы. Инициативасӧ петкӧдлісны комсомолецъяс. Ӧні на пӧвсысь унаӧн, кыдзи например В. Безносов, М. Чередов, Е. А. Беляев лунся нормаяс тыртӧны 120 да унджык прӧчент вылӧ. Несоюзнӧй томйӧз велӧдчысьяс сідзжӧ активнӧя кутчысисны уджӧ.

БЕЛЯЕВ.

Сыктыв р-н.

ОРГАНИЗАЦИЯ КИССЯН ВЫЙЫН

„Выль Мӧт" колхозса комсомолецъяс да комсомолкаяс турун идралан уджъяс вылын петкӧдлӧны пример став колхозникъяслы. Е. К. Лоскутов, М. И. Таскаева да уна мукӧд лунся нормаяс тыртӧны 200—250 прӧчент вылӧ. Лоскутов ёрт—колхозса бригадир. Сійӧ старайтчӧ ассьыс бригадасӧ петкӧдны медводдза радъясӧ.

Колӧ шуны, мый комсомольскӧй организация (секретарыс И. И. Колегов) оз возглавляйт, оз подхватывайт комсомолецъяслысь водзмӧстчӧмсӧ. Комсомольскӧй собраниеяс овлӧны шоча. Ӧти несоюзнӧй том морт сетіс шыӧдчӧм комсомолӧ пырӧм йылысь. Сійӧс сетӧмсянь колис нин кык тӧлысь, а комсомольскӧй организацияын пыр на разбериттӧм. Колхозын несоюзнӧй томйӧз эм уна, но на пӧвсын некутшӧм удж оз нуӧдсьы.

ВЛКСМ райкомсянь тайӧ организацияас эз на волыны, некод оз и тӧд, мый тані вӧчсьӧ. Комсомольскӧй организация киссян выйын.

КОЛЕГОВ.

Лопью, Сыктывдін р-н.

Литовскӧй ССР-са премьер-министрлӧн да президентлысь обязанностьяс нуӧдысьлӧн, делегацияса руководитель Ю. Палецкислӧн речь

РЕЧЬ ВИСЬТАЛӦМА ЛИТОВСКӦЙ КЫВ ВЫЛЫН

***

Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзса Верховнӧй Сӧветлӧн депутат ёртъяс!

Меным, кыдзи Литовскӧй Народнӧй Сеймлӧн полномочнӧй делегацияса председательлы, кыдзи Литовскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаса правительстволӧн да государственнӧй главалысь должность временно исполняйтысьлы да кыдзи Литваса трудовӧй народлӧн делӧ вӧсна радӧвӧй борецлы, уси ыджыд шуд висьтавны ССР Союзса Верховнӧй Сӧветлы сы йылысь, мый литовскӧй трудовӧй народлӧн уна вося чаяниеяс, сійӧ медбур пиянлӧн сьӧкыд, упорнӧй тыш помасис триумфальнӧй победаӧн. Став борецъясӧс тайӧ тышас воодушевляйтіс ӧти ним—тайӧ нимыс рабочӧй класс тышлӧн символ да знамя, став мирса уджалысь йӧз надеялӧн да вождьлӧн ним, великӧй Сӧветскӧй Союзса народъяс вождьлӧн—Ленинлысь делӧ водзӧ нуӧдысьлӧн ним—Сталинлӧн ним. **(Став депутатъяс сувтӧны да Сталин ёрт честь кузя вӧчӧны бурнӧй, дырнужалан овация. Залын кылӧны „ура“ горӧдӧмъяс).**

Тайӧ нимыс вӧлі дона талисманӧн, коді радӧвӧй боецъясысь вӧчис великанъясӧс. Сьӧлӧмын Сталин нимӧн муніс аслас славнӧй победаясӧ Рабоче-Крестьянскӧй Краснӧй Армия гражданскӧй война воясӧ, Сталин нимӧн вӧлі жугӧдӧма Маннергеймлысь пресловутӧй линия, тайӧ линия, коді вӧлі медбӧръя надеяӧн не сӧмын финскӧй белогвардейщиналӧн, Балтийскӧй морелӧн берегъяс вылын империалистическӧй антисӧветскӧй политикалӧн тайӧ медбӧръя лакейлӧн да приспешниклӧн, но и став прибалтийскӧй странаясса став преступнӧй да мерзкӧй белогвардейщиналӧн. Сталин нимӧн Краснӧй Армия локтіс Литваӧ дорйыны Сӧветскӧй Союзлысь интересъяс сметоновскӧй бандалӧн предательскӧй заговорысь, кодӧс веськӧдӧма взаимнӧй отсӧг йылысь 1939 вося октябрь 10 лунся договор орӧдӧм вылӧ. Сталин нимӧн Краснӧй Армия сетіс внушительнӧй поддержка литовскӧй народлӧн сійӧ требованиеяслы, кодъясӧс сійӧ предъявитіс плутократическӧй, узурпаторскӧй режимлы. Литовскӧй народ олӧмын медся сьӧкыд моментъясӧ Сӧветскӧй Союзлӧн пример вдохновляйтіс литовскӧй народлысь тыш угнетательяслы паныд. Сталин ёртӧн вдохновляйтӧм дальновиднӧй политика Сӧветскӧй правительстволӧн, кодӧс возглавляйтӧ В. М. Молотов, сохранитіс СССР-са народъяслӧн великӧй семьялы мир да спокойствие, сійӧ вайис свобода Западнӧй Белоруссияса да Западнӧй Украинаса народъяслы, сійӧ вайис мир да свобода балтийскӧй народъяслы, сылыдын литовскӧй народлы, белорусскӧй народлӧн историческӧй друглы да соседлы, вӧвлӧм Российскӧй империяса народъяслӧн царизмлы паныд общӧй тышын участниклы. Ӧні дзик ясно, мый Балтийскӧй государствояслӧн вӧвлӧм правительяс, кыдзи тайӧ окажитчис финскӧй белогвардейщиналӧн пример вылын, Литваса, Латвияса да Эстонияса вӧвлӧм правительствояс предательскӧй политика примеръяс вылын, окота пырысь сетісны эскӧ ассыныс территория, кыдзи плацдарм да кыскисны эскӧ народъясӧс империалистическӧй бойняӧ. Но талы некор нин не лоны! Литовскӧй народ, коді единодушнӧ выскажитчис Сӧветскӧй Литва лӧсьӧдӧм вӧсна, Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн великӧй Союзӧ пырӧм вӧсна, век кежлӧ дугдіс лоны игрушкаӧн международнӧй империализм киясын. Сійӧ ӧдйӧ вуджӧ выль сӧветскӧй олӧмлӧн подув вылӧ, сійӧ лоас и ассыс социалистическӧй рӧдина да вынйӧра Сӧветскӧй Союзса став народъяслысь общӧй рӧдина верно, сознательнӧй дорйысьӧн.

Литовскӧй народ ойзіс барщиналӧн сьӧкыд гнёт улын. Польскӧй да ополячитчӧм помещикъяс, духовенство пӧдтісны литовскӧй народлысь национальнӧй самосознание, сылӧн кыв бырӧдсьыліс, кольліс сӧмын холопъяслӧн кывйӧн. Сӧмын забитӧй, джынвыйӧ тшыгйӧн олысь гӧль крестьянство асланыс керкаяслӧн идзас вевтъяс улын сохранитісны литовскӧй кыв, коді кажитчис вымирание вылӧ шыбытӧмӧн. Царизм, вешатель Муравьевъяс да мукӧд накодь пыр, нӧшта ёнджыка чорьӧдіс литовскӧй кывлы паныд гонениеяс, а тайӧ став вӧснаыс литовскӧй народ, 40 во чӧж—1904 воӧдз—кольліс некутшӧм письменностьтӧг, шочыник литовскӧй брошураяс да газетаяс кындзи, кодъяс ыджыд сьӧкыдлунъясӧн, гусьӧн вайсьылісны граница сайысь. Ставыс тайӧ пуктіс сьӧкыд печать миян народлӧн судьба вылӧ. Свобода вӧсна тышлысь знамя кыпӧдіс литовскӧй народлӧн передовӧй юкӧн, да тайӧ тышыс муніс Литваӧс помещикъяслӧн, мракобесъяслӧн да капиталистическӧй эксплоататоръяслӧн игоысь мездан лозунг улын, Литвалӧн ассыс судьба самоопределитӧм вылӧ право вӧсна, свободнӧй Литвалӧн вӧвлӧм царскӧй Россияса свободнӧй народъяскӧд федерация вӧсна, кодъяс 1917 воын лӧсьӧдісны Рабоче-Крестьянскӧй Сӧветскӧй Республика.

Тайӧ вӧлясӧ выразитӧ мӧн вӧлі 1918 вося декабрын сӧветскӧй Литва, а сэсся 1919 вося февральын Литовскӧй — Белорусскӧй республика лӧсьӧдӧм, коді возглавляйтсьыліс трудовӧй народлӧн делӧ вӧсна стойкӧй борецӧн В. Капсукасӧн—Мицкевичусӧн. Но литовскӧй реакциялӧн вынъяс, кодъяс ӧтувтчисны меньшевикъяскӧд— социалпредательяскӧд, разнӧй империалистическӧй интервентъяслысь отсӧг используйтӧмӧн, пӧдтісны том сӧветскӧй республикаӧс. Но тышлысь знамя водзӧ нуӧдіс Литваса коммунистическӧй партия, чорыд террор да преследованиеяс вылӧ видзӧдтӧг.

Тайӧ кадколастас ыджыд тӧдчанлун босьтіс католическӧй духовенстволӧн власть, кодлӧн главнӧй могыс вӧлі кутны литовскӧй народӧс средневековӧй мракобесиелӧн тискиясын, вӧчны Литваӧс Ватиканлы послушнӧй колонияӧн. 1926 вося бӧрйысьӧмъяс дырйи клерикализм получитіс чорыд удар. Сідз шусяна народникъяс да меньшевикъяс пырисны националистъяс „таутининкъяслӧн“ неыджыд группакӧд союзӧ да асланыс гӧлӧсъясӧн отсалісны пырны сеймӧ сылӧн куим представительлы Сметона юрнуӧдӧм улын. Сметона, клерикалъяс отсӧгӧн пользуйтчӧмӧн да реакционнӧй помещичей да офицерскӧй верхушка вылӧ мыджсьӧмӧн, вӧчис военнӧй переворот, лаудининкъясӧс да социалдемократъясӧс путкыльтӧмӧн. Кутшӧм „идеологическӧй“ подувъяс иметіс тайӧ военнӧй переворотыс, — тыдалӧ кӧть нин татшӧм примерысь. Переворот возглавляйтысь майор, реакционнӧй офицерскӧй кликалӧн представитель Плехавичус, заявитіс земледелие кузя министр пост вылӧ кандидат Алексалы: „Сетан кӧ меным имение да мельнича, то лоан министрӧн“. Алекса лои министрӧн, а Плехавичус, тайӧ кровавӧй палачыс, коді личнӧ лыйліс не сӧмын коммунистъясӧс, но и коммунистъяслы сочувствуйтӧмын быд мыждӧмӧс, получитіс имение, доходнӧй мельнича, электростанция, а бӧрынджык получитіс Сметонасянь нӧшта пенсия 1.800 лит тӧлысь. Тайӧ нин петкӧдлӧ, кутшӧм вӧлі духыс переворотлӧн, первой воськовъясысь ӧтиӧн кодлӧн вӧлі нёль коммунистӧс лыйлӧм, а сэсся помтӧм лыйлӧмъяс, военно-полевӧй, военнӧй да мукӧд судъяслӧн приговоръяс, а сметоновскӧй юстиция уна сюрс борецъясӧс пуксьӧдаліс тюрьмаясӧ да концентрационнӧй лагерьясӧ. Чорыда расправляйтчис сметоновскӧй власть народнӧй протестлӧн ичӧтик петкӧдчӧмъяскӧд. Сметона ылӧдліс йӧзӧс да установитіс ассьыс личнӧй диктатура. Тайӧ вӧлі явнӧй произволлӧн да насилиелӧн диктатура. Сметоновскӧй диктатуралӧн режим, дерт, эз вӧв оригинальнӧйӧн. Сійӧ вӧлі прӧстӧй копияӧн сісьмӧм да разлагайтчысь панскӧй Польшаса праватӧм режимлӧн.

Сметоновскӧй режимлӧн краеугольнӧй изъясысь ӧтиӧн вӧлі помещичей землевладение ёнмӧдӧм. Земельнӧй реформа йылысь закон вежӧмӧн, Сметона содтіс помещичей имениеяслысь норма 80-сянь 150 гектарӧдз, а збыльысьсӧ, „образцовӧй“ овмӧс ним улын вӧліны имениеяс 400—500 гектарӧдз да весиг ыджыджык. Помещикъяс пыр аддзылісны кредит да защита, налӧн убыткаяс пырджык списывайтчылісны Сметоналӧн либӧ сылӧн гӧтыр-помещица личнӧй протекция вӧсна. Сійӧ жӧ кадӧ посни крестьянство ойзіс налогъяс да уджйӧзъяс бремя улын. Зэв уна крестьянскӧй дворъяс вӧлі вузалӧма, а крестьяна—тайӧ дворъяслӧн владелецъяс—заводитісны корны, ветлыны мир кузя. Помещикъяслы ёна тэрмасьӧмӧн мынтыссисны босьтӧм муысь вознаграждениеяс, налы сетсис пӧрӧдӧм вылӧ вӧр, а гӧль крестьянство аслас нуждаяс вылӧ эз вермы получитлыны весиг ӧти ув. Сьӧкыд представитны аслыд, кутшӧм ыджыд да единодушнӧй вӧлі крестьянстволӧн Сметона режимлы паныд ненависть, торйӧн сьӧкыд экономическӧй кризис бӧрын, коді литовскӧй сикт олӧмын колис джуджыд, сьӧкыд следъяс. Некутшӧма эз бурджык вӧв положениеыс и рабочӧйяслӧн, кодъяслӧн эз вӧвны политическӧй правояс: став профсоюзъяс вӧлі тупкӧма, а трудлӧн палатаӧ бӧрйысьӧмъяс нуӧдсисны сідзи, мый кандидатъяс назначайтсисны охранкаӧн. Рабочӧйяс тайӧ бӧрйысьӧмъяссӧ бойкотируйтісны да наын участвуйтіс сӧмын неыджыд прӧчент. Сметоновскӧй больничнӧй кассаясӧ бӧрйысьӧмъясын участвуйтліс бӧрйысьысьяслӧн сӧмын 3 прӧчентыс. Эксплоатация вӧлі медся наглӧй, капиталистъяслӧн произвол кыдзи гырысь, сідзи и посни предприятиеясын вӧлі помтӧм.

Народнӧй культура вӧсна сметоновскӧй „тӧждысьӧм“ выражайтчис быдсяма препятствиеясын, кодъяс вӧчсьылісны уджалысь йӧзлы найӧс школаӧ примитӧмын, а всеобщӧй начальнӧй образование вӧлі сӧмын бумага вылын, сы вӧсна мый эз вӧвны ни тырмымӧн учительяс, ни зданиеяс, ни позянлунъяс населениелӧн гӧля олысь слойяслы ыстыны ассыныс челядьсӧ школаӧ. Унджык школьникъяс, торйӧн нин сиктын, довольствуйтчисны школаӧ сӧмын 1—2 тӧв ветлӧмӧн.

Став прогрессивнӧй да культурнӧй обществояс вӧлі тупкӧма, эз вӧв некутшӧм тӧждысьӧм гырысь йӧзлӧн самообразование вӧсна. Кӧть эскӧ статистика и петкӧдліс грамотностьлысь ыджыд прӧчент, но тайӧ сідзжӧ вӧлі сӧмын бумага вылын, сы вӧсна, мый грамотнӧйӧн лыддьысис сійӧ, коді вӧлі кужӧ сӧмын кырымасьны. Высшӧй учебнӧй заведениеяслы реформаяс нуӧдсисны Победоносцев реформаяс сямӧн. Сы вӧсна, мый вичко вӧлі Сметона режимлӧн столпъясысь ӧтиӧн, школа вӧлі духовенствоысь ыджыд зависимостьын. Печатьын да литератураын свирепствуйтіс черносотеннӧй цензура.

Сметоналӧн режим вӧлі сплошнӧй кошмарӧн литовскӧй народлы да зэв ыджыд тормозӧн сылӧн развитиеын. Та вӧсна литовскӧй народ став тайӧ воясас не ӧтчыд выступайтліс ненавистнӧй режим путкыльтӧм вӧсна да ӧні шедӧдіс колана победа.

Буржуазнӧй Литваын уна гижсьыліс да сёрнитсьыліс Литовскӧй государстволӧн сідз шусяна независимость йылысь. Но тайӧ независимостьыс вӧлі сӧмын илюзияӧн. Литва аслас существование став кад чӧжӧн вӧлі империалистическӧй державаяс киясын игрушкаӧн. Виленскӧй вопросын ни нацияяс Лигаын, ни союзникъяссянь, Литва эз аддзы аслас законнӧй интересъяслы поддержка. Тадз тайӧ вӧлі Литваса буржуазнӧй правящӧй клика внешней политикалӧн и став мукӧд вопросъясын. Сӧмын Сӧветскӧй Союз неуклоннӧ поддерживайтліс Литваӧс да отсавліс сылы.

Братскӧй Краснӧй Армия отсӧгӧн 1919 воын Вильнолои Сӧветскӧй Литвалӧн столицаӧн. 1920 воын, полякъясӧс гӧмитӧм бӧрын, Сӧветскӧй Союз мирнӧй договор подув вылын передайтіс Вильно Литвалы. 1939 воын Сӧветскӧй Союз не сӧмын сетіс Литвалы Вильно кар да Виленскӧй область, но и взаимнӧй отсӧг йылысь договор заключитӧмӧн мездіс литовскӧй народӧс выль войналӧн опасностьысь. Тайӧ став вылӧ буржуазнӧй Литва вочавидзліс Сӧветскӧй Союз дінӧ провокацияясӧн, сійӧ бӧръя кадӧдз бурджыкӧн лыддьыліс кольччыны международнӧй империализмлӧн игрушкаӧн, а не мунны честнӧй сотрудничествоӧн веськыд туй кузя, кодӧс предлагайтліс СССР-са правительство. Вильно получитӧмӧн, буржуазнӧй Литва вайис сэтчӧ, польскӧй шовинизм пыдди, сэтшӧм жӧ литовскӧй шовинизм,

(Помсӧ видзӧд 4-ӧд листб.).

Ю. ПАЛЕЦКИС ёрт речлӧн пом

кодысь ужасӧн бергӧдчис Виленщиналӧн унанациональнӧй население. Буржуазнӧй Литва вӧлі национальнӧй меньшинствояслӧн трудовӧй слойяслы тюрьмаӧн,да сійӧ жӧ кадӧ сылӧн правительяс дружнӧ сживайтчисны тайӧ национальностьясса капиталистъяскӧд да помещикъяскӧд.

Сы йылысь, кыдзи литовскӧй народ донъяліс Литваса сметоновскӧй правящӧй кругъяслысь народлы став враждебнӧй политикасӧ,— ясно висьталӧны тавося июль 14—15 лунъясӧ Литовскӧй народнӧй сеймӧ бӧрйысьӧмъяслӧн результатъяс. Некор на эз вӧв татшӧм народнӧй единство, кутшӧм вӧлі тайӧ бӧрйысьӧмъяс дырйи. Народлы врагъяслӧн происькъяс да нашептывайтӧм вылӧ видзӧдтӧг, бӧрйысьӧмъясын участвуйтісны 95,51 пӧчент бӧрйысьысьясыс, кодъяс пӧвсысь 99,19 пӧчентыс гӧлӧсуйтісны „Литваса трудовӧй народ союзлӧн“ кандидатъяс вӧсна.

Сравнитӧм могысь позьӧ пасйыны, мый сметоновскӧй сеймӧ кольӧм бӧрйысьӧмъяс вылын фактически участвуйтісны гӧлӧсуйтӧм вылӧ право имеитысьяс пӧвсысь сӧмын 37 гӧгӧр пӧчентыс. А тайӧ правосӧ выль выборнӧй законӧн вӧлі паськӧдӧма бӧрйысян права гражданалы 21 арӧссянь сетӧмӧн, сэк кор Сметона дырйи бӧрйыны вермисны сӧмын граждана 24 арӧссянь, а бӧрйӧмаӧн лоны сӧмын 30 арӧссянь. Кольӧм сеймын эз вӧв ни ӧти рабочӧй, крестьянин, салдат, наукалӧн да искусствоӧлӧн ни ӧти представитель, национальнӧй меньшинствояслӧн ни ӧти представитель, ни ӧти нывбаба. Сэні вӧліны сӧмын гырысь да посни помещикъяс, чиновникъяс да 4 ксендз. А Народнӧй Сеймын 79 член пӧвсын—21 рабочӧй, 26 крестьянин, наукалӧн, искусствоӧлӧн да трудовӧй интеллигенциялӧн 27 представитель, ӧти ремесленник, ӧти батрак, литовскӧй народнӧй армиялӧн куим салдат, 8 нывбаба.

Народнӧй Сейм, народлысь татшӧм вӧвлытӧм большинство да уджалысь йӧзлӧн уналыда собраниеяс да митингъяс вылын выразитӧм татшӧм доверие ас саяс имеитӧмӧн, Народнӧй Собраниелӧн правояс нодув вылын примитіс постановлениеяс, кодъяс литовскӧй народлысь став олӧмсӧ веськӧдӧны выль туй кузя, народлӧн интересъяслы да чаяниеяслы лӧсялӧмӧн.

Народнӧй Сейм ӧтсӧгласӧн примитіс шуӧм Литваӧс Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧн провозгласитӧм йылысь. Сідзжӧ ӧтсӧгласӧн примитӧма да всеобщӧй народнӧй ликованиеӧн ошкӧма Народнӧй Сеймлысь мӧд постановление—Литовскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй республикаӧн Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн великӧй Союзӧ пырӧм йылысь декларация. (**Бурнӧй, дыр нюжалысь аплодисментъяс**). Тайӧ шуӧм подув вылын Народнӧй Сеймлӧн полномочнӧй делегация воис СССР-са Верховнӧй Сӧветӧ ССР Союзӧ примитӧм йылысь ходатайствоӧн.

Разрешитӧй меным лыддьыны Литовскӧй Народнӧй Сеймлысь тайӧ историческӧй шуӧмсӧ:

„Литовскӧй народ, коді нещадно нартитчыліс эксплоататоръясӧн, коді подвергайтчыліс грабежӧ да насилиеӧ, обрекайтчыліс корысялӧм да кулӧм вылӧ, лӧсьӧдіс Литваын выль государственнӧй строй, строй, код дырйи странаын тыр праваа кӧзяинӧн являйтчӧ ачыс народ. Тайӧ стройыс—сӧветскӧй. Литваӧс преобразуйтӧма Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧ.

Литовскӧй рабочӧйяс, уджалысь интеллигенция уна во чӧж страдайтліс уджтӧмалӧмысь, олісны нужда, бесправие тискиясын.

Литовскӧй крестьянство пӧдліс безземельеысь да малоземельеысь сы вӧсна, мый унджык мусӧ босьтісны помещикъяс да мукӧд гырысь земельнӧй собственникъяс.

Важ Литваын бура ӧвсьыліс сӧмын эксплоататоръяслы — предпринимательяслы, фабрикантъяслы, банкиръяслы, помещикъяслы, высшӧй чиновникъяслы, кодъяс бешенӧй прибыльяс да доходъяс босьтӧм могысь угнетайтлісны Литваса уджалысь йӧзӧс. Продажнӧй сметоновскӧй правительяс насаждайтісны Литваын иностраннӧй капитал, коді пӧтлытӧма грабитіс, хищнӧй гыжъяснас косявліс да терзайтіс литовскӧй народлысь телӧ. Пыр ёнджыка да ёнджыка содіс Литвалӧн империалистическӧй хищникъясысь, иностраннӧй капиталистъясысь да банкиръясысь экономическӧй да политическӧй зависимостьыс.

Ӧні народ вынйӧра Краснӧй Армия отсӧгӧн шыбытіс сметоновскӧй нартитысьяслысь ярмо да лӧсьӧдіс аслас государствоын сӧветскӧй власть. Существуйтысь Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс являйтчӧны не торъя, ӧта-мӧдсьыс торъялӧм государствоясӧн, а составляйтӧны асланыс костын неразрывнӧй союз. Найӧ пырӧны добровольнӧй ӧтувтчӧм подув вылын образуйтӧм Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн ӧткодь праваа Союзӧ. Олӧм петкӧдліс, мый Сӧветскӧй Республикаяслӧн сотрудничество вайӧдіс найӧс вӧвлытӧм дзоридзалӧмӧ, налӧн экономика да культура бурнӧя кыптӧмӧ. Исторически дженьыд кадӧ найӧ лоисны политическӧй, экономическӧй да культурнӧй отношениеын передовӧй республикаясӧн. Некор торйӧн босьтӧм республика эз вермы эскӧ тайӧс шедӧдны.

Олӧм петкӧдліс, мый сӧмын ӧтувтӧм Сӧветскӧй Республикаяс вермасны противостоитны империалистическӧй державаяслӧн наӧн ичӧт национальностьяс подчинитӧм да пӧкоритӧм вӧсна тышлы. Сӧветскӧй Республикаяслӧн государственнӧй Союзтӧг, ӧтувъя военно-хозяйственнӧй выно налӧн ӧтувтчытӧг эз вӧв эскӧ позяна устоитны ни военнӧй, ни хозяйственнӧй фронтъяс вылын мировӧй капитализмлӧн ӧтувъя вынъяслы паныд.

Литовскӧй народ тӧдӧ, мый Сӧветскӧй Союз став вояс чӧжӧн нуӧдіс сы дінӧ медся дружественнӧй политика. Литваӧс кӧ эз вӧв пӧкоритӧма панскӧй Польшаӧн, Литвалы кӧ лоис бӧр сетӧма сылӧн древней столица—Вильно кар, Литва кӧ лои бокын войналӧн водзӧ лоан биысь, литовскӧй народ кӧ шыбытіс помещикъяслысь да капиталистъяслысь иго да сылӧн лоис позянлун лӧсьӧдны аслас странаын дзик ӧти справедливӧй государственнӧй строй—Сӧветскӧй власть, то тайӧ ставыс Сӧветскӧй Союз вӧсна. Со мый вӧсна Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзкӧд топыда матыстчӧмын литовскӧй народ пыр аддзис ассьыс бурджык будущӧйсӧ.

Литваса вӧвлӧм правительяслӧн преступнӧй реакционнӧй клика быдсяма средствоясӧн препятствуйтіс СССР да Литва костын братскӧй сближениелы, став мераясӧн зільліс торкны СССР да Литва костын нерушимӧй ён союз лӧсьӧдӧмлы.

Ӧні литовскӧй народ, коді пуктіс пом нартитӧмлы да бесправиелы да лӧсьӧдіс выль государственнӧй да общественнӧй строй, должен законодательнӧя закрепитны Литовскӧй Республикалысь Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн Союзкӧд ён союз да дружба.

Литваса Народнӧй Сейм уверен, мый сӧмын Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн Союз составӧ пырӧм обеспечитас Литовскӧй государстволы подлиннӧй суверенитет, промышленностьлысь да видзму овмӧслысь подлиннӧй подъём, национальнӧй культуралысь подлиннӧй дзоридзалӧм, народлӧн материальнӧй да духовнӧй вынъяс подлиннӧя развивайтӧм.

Важ режим—нартитӧмлысь да бесправиелысь режим, мортӧс мортӧн эксплоатируйтӧмлысь режим путкыльтысь народ тшӧктӧм серти,—Народнӧй Сейм **постановляйтӧ**:

Корны Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн Союзса Верховнӧй Сӧветлысь примитны Литовскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаӧс Сӧветскӧй Союз составӧ кыдзи Союзнӧй Республика сійӧ жӧ подувъяс вылын, кутшӧмъясӧн пырӧны СССР-ӧ Украинскӧй, Белорусскӧй да мукӧд Союзнӧй Республикаяс.

Мед олас Литовскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республика!

Мед олас Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн великӧй Союз!“ (**Бурнӧй аплодисментъяс**).

Литваса Народнӧй Сеймлӧн полномочнӧй делегация нимсянь передайта декларация. (**Кузя нюжалан аплодисментъяс, кодъяс вуджӧны овацияӧ. Ставӧн сувтӧны**). Тайӧ декларациыс эм Литваса уджалысь йӧз медбур надеяслӧн да чаяниеяслӧн воплощение да выражайтӧ великӧй Сӧветскӧй Союзса народъяс дружнӧй семьяын выль, шуда олӧм строитӧм вылӧ сылысь непоколебимӧй вӧля.

Сӧветскӧй Литва лӧсьӧдӧм кузя конкретнӧй могъясӧ вуджӧмӧн, Народнӧй Сейм земельнӧй вопрос йылысь аслас историческӧй шуӧмӧн Литвалысь став му, сійӧ недраясӧн, став вӧр да ваяс йӧзӧдіс народнӧй достояниеӧн, мӧдногӧнкӧ—государственнӧй собственностьӧн. Народнӧй Сейм примитіс крестьянскӧй овмӧсъяслы предельнӧй норма пыдди 30 гектар, тайӧн помещичей землевладение окончательно ликвидируйтӧмӧн. Тайӧ нормасьыс унджык мулӧн излишкаясыс пырасны государственнӧй земельнӧй фондӧ безземельнӧй да малоземельнӧй овмӧсъяслы наӧн муӧн обзаведитчӧмын отсӧг сетӧм вылӧ.

Народнӧй Сейм примитіс шуӧм крестьяна вылысь став выкупнӧй платежъяс, недоимкаяс да штрафъяс сложитӧм йылысь, кодъясӧс вӧлі наложитлӧма административнӧй порадокӧн, а сідзжӧ налоговӧй бремя да долговӧй обязательствояс кокньӧдӧм йылысь шуӧм.

Примитӧма сідзжӧ шуӧм банкъяс да гырысь промышленность национализируйтӧм йылысь.

Тайӧ историческӧй шуӧмъяссӧ вӧлі встретитӧма ыджыд энтузиазмӧн Литваса став уджалысь йӧзӧн кыдзи карын, сідзи и сиктын.

Ми, Литовскӧй Народнӧй Сеймлӧн полномочнӧй делегатъяс, Литовскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаса став уджалысь йӧз нимсянь корам Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союз составӧ Союзнӧй Республика правоясӧн примитӧм йылысь. Став Литва нетерпениеӧн виччысьӧ Верховнӧй Сӧветлысь тайӧ историческӧй шуӧмсӧ. Ассянным ми кӧсйысям лоны тайӧ честьлы достойнӧйӧн да став вынӧн включитчыны социалистическӧй строительствоӧн великӧй уджӧ, мунны ӧтлаын СССР-са народъяскӧд миян великӧй родиналысь вынйӧр да обороноспособность ёнмӧдан делӧын.

Мед олас народъяслӧн сталинскӧй дружба! (**Аплодисментъяс**).

Мед олас Литовскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаса освобожденнӧй народ! (**Аплодисментъяс**).

Мед олас Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн великӧй Союз! (**Аплодисментъяс**).

Мед олас СССР-лӧн Правительство да сылӧн глава Вячеслав Михайлович Молотов! (**Бурнӧй, кузя нюжалан аплодисментъяс. Ставӧн сувтӧны**).

Мед олас большевикъяслӧн Ставсоюзса Коммунистическӧй партия! (**Бурнӧй аплодисментъяс**).

Мед олас мудрӧй вождь, уджалысь человечествоӧн тышъясын да победаясын вдохновитель, миян друг да освободитель—великӧй Сталин! (**Аплодисментъяслӧн гым. Сталин ёрт честь кузя бурнӧй овация. Ставӧн сувтӧны. „Ура!“ городӧмъяс**).

Англия вылӧ наступление кежлӧ Германиялӧн лӧсьӧдчӧм

КОПЕНГАГЕН, 6. (ТАСС). „Берлингске тиденте“ газетлӧн берлинскӧй корреспондент юӧртӧ, мый Англиялы паныд война кежлӧ Германиялӧн лӧсьӧдчӧмъяс помасисны. „Море вылын лӧньлун, гижӧ газета, вермас вежсьыны молниеносной война взрывӧн“.

„Берлингске тиденте“ Нью-Йорксянь корреспонденциын юӧртӧ Испанияӧн да Италияӧн Гибралтар вылӧ ускӧдчӧм кежлӧ колана мераяс примитӧм йылысь. Чайтӧны, мый нападение заводитчас ӧттшӧтш Англия вылӧ Германиялӧн наступлениекӧд. Португалия тайӧ положение серти, займитас „воюйттӧм страналысь“ положение.

Финляндияын скӧтвидзӧмлӧн перспективаяс

ХЕЛЬСИНКИ, 6. (ТАСС). Аграрнӧй партиялӧн орган „Илкка“ гижӧ, мый ӧні абу некутшӧм сомнение сыын, мый локтан тӧв скӧтлы лоас тшыг тӧлӧн. Турунлӧн урожай, кыдзи и няньяслӧн, зэв омӧль. Та вӧсна, гижӧ газета, лоас скӧтсӧ начкыны.

Отв. редактор И. Г. УЛЬЯНОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты «Коми комсомолец». Телефон: 5—81.

Уполн. Главлита № 2536. 4 Типография НКМП Коми АССР г. Сыктывкар.